

החברותא

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 266 בס"ד ערש"ק פ'ר חיי-שרה (ספרין) כ"ב חשון תשס"ו

פניני יקרים

שני חיי שרה (כ"ג, א) פרש"י כולן שוין לטובה, שרה סבלה הרבה בחייה זמן מרובה היתה חשוכת בנים, נלקחה לפרעה ולאבימלך, רעבה ונדרה, ולכסוף נלקח יצחק לעקדה, ובכל זאת כל השנים האלה שוין אצלה לטובה, מפני שקיבלה באהבה ואמרה על כל דבר גם זו לטובה. (קרבן העני)

ואברהם זקן בא כימים וה' ברך את אברהם ככל (כ"ד, א) 'בכל' היינו בכל הענינים גם אם ישראל אינם עושים רצונו של מקום מאריך אפו וירחמם למען שמו עד שיעשו תשובה. (דברי חיים)

לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני (כ"ד, ג) גם בתואל היה עובד עבודה זרה עם זה היה נח לו לאברהם ליקח את בתו לאשה מאשר את בתו של כנען, כי כנען היה מושחת המדות וגם יותר לעקור אמונות זרות מאשר מדות מושחתות. (לקט אמרים)

ויצא יצחק לשווח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים וגו' (כ"ד, ס"ג) הצדיק השלם גם כשבא מהתפלל תפלת מנחה ומנחה היא גבורות ודינין עם כל זה הצדיק רואה שאין רע יורד משמים והכל טובות. וגמלים באים מלשון גמול והיינו שהצדיק רואה בהגבורות גם כן גמול טוב. (דברי חיים)

ויביאה יצחק האהלה שרה אמו (כ"ד, ס"ו) פרש"י נעשית דוגמת שרה אמו שכל זמן ששרה קיימת היה נר דלוק מע"ש לע"ש וברכה מצויה בעיסה וכו', מסביר אמרי פנחס להרה"ק מקאריץ אין הפירוש שלשו מעט והיה להרבה כי אברהם היה לעשיר גדול ומה זה חשוב אצלו, אלא הברכה היתה בזה שנראה יפה לעינים וטוב למראה והוא כי כשאתה בפנים זועפות אין ברכה בעיסה אבל כשאתה בפנים שוחקות העיסה נראית יפה לעינים.

ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה היא (כ"ה, כ"א) האבות מחמת שהיו עקרים והרבו בתפלה כל כך השאירו רושם לדורות האבין זיי דורך גיבראכין שכל מי שיתפלל על בנים תפלתו יעשה רושם. (אמרי פנחס)

איתא במדרש (תנר"א זוטא) יעקב ועשו חלקו ביניהם, עוה"ז לעשו ועוה"ב ליעקב, וקשה וכי אפשר שיעקב לא יהיה לו עוה"ז כלום מהיכן יהיה חיותו? רק שיעקב נטל את העוה"ז הנצרך לעוה"ב הסתפקות במועט לדירה שתיה אכילה מלבוש וכד', אבל עשו נטל העוה"ז שאינו נצרך כגון עדרי כלבים וסוסים יקרים וכיוצ"ב. (רכי נחום משרנאביל)

ויאמר ה' לה שני גוים בכמנך (כ"ה, כ"ג) פרש"י שני גוים - שני גאים רבי ואנטונינוס. חז"ל מספרים (כתובות קד) רבנו הקדוש בשעת פטירתו מן העולם זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה ואמר רבש"ע גלוי וידוע לפניך שיגעתי בעשר אצבעותי ולא נהניתי מן העולם אפילו באצבע קטנה. רבנו הקדוש שנתברך בתורה ובגדולה לא שמר התורה והממון לעצמו אלא פיזרם לאחרים. ולכך יכול לומר לא נהניתי מן העולם אפילו באצבע קטנה. (תורת האגדה)

ויעקב איש תם (כ"ה, כ"ו) יעקב היה חכם ואף הבין בערמה כמו שכתוב אחי אתה ברמאות. ובכל זאת נקרא תם. כי איש תם הוא ששולט על תמימותו לכובשה בעת הצורך. (החזוהי מלובלין)

ויאהב יצחק את עשו (כ"ה, כ"ה) מה שהיה יצחק אבינו אוהב את עשו כי יצחק היה בחינת משיח שמלמד זכות על כל הרשעים, וגם איתא באבות אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, שע"י אהבה מקרבן לתורה, והיה סובר יצחק שגם בעשו יפעל כן אבל באמת כתוב כיצחק ותכהין עיניו מראות (כ"ז, א) שלא ראה באמת שהיה עשו בחינת רע גמור בחינה המתנגדת להקדושה מקצה עד הקצה וא"כ אין שייך בו הדרך הנ"ל. (אמרי פנחס)

ויגדל האיש וילך הלך וגדל (כ"ז, י"ג) מקובל בעולם כל שגדלה העשירות כן מתקמן והולך האיש כי נעשה תפוס בממונו. ואילו יצחק ככל שגדלה העשירות כן גדלה האישיות שבו. (באר יצחק)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



שיחת הרא"ש ז"ע"א ד' ח'הא"ס תשל"ד, נאסר ע"י הר"ג"א.

266
1

הנסיון והסיבה נאים כאלה

ש"גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך" (תהלים קלט)
עד שבכח התקשרות בורא מתחבר אל עולם
התשובה ותיקון החטא. כדי למנוע כל זאת עומד
היצר במלחמתו נגד האדם שלא יהיה מוכן
להכיר בכשלונו. היצר מחזיר אוירה של בושה
וחרפה מהכשלון עד כדי נכונות להכחיש את
הכשלון, והתוצאה התנשאות הגורמת להתרחק
מהקדושה.

לכן צריך האדם להיות בפחד תמידי שלא לאבד
את הכרת העצמיות, ושיכיר בסכנה התמידית.
וכשיכיר שהוא תמיד בנסיון, ושיכיר גם
בחולשתו הנפשית עד כדי אי יכולת לעמוד
בנסיון הקטן ביותר, ואז יבין שאם בכל זאת
מתגלה שהיה איוה התגברות אין זה אלא מכח
הבורא יתברך שמו שהכניס איוה נקודה מעצמו
הנקראת סיבה מהמסובב, ורק הסיבה היא זאת
שמונעת מהאדם את הכשלון, ומנין אני יודע
שזו סיבה ממסובב הסיבות ולא מקרה שחלף.
ההסבר הוא פשוט הלא אני רואה שהסיבה
התעוררה בדיוק ברגע זה לא לפני כן ולא אחרי
כן. אז אני תופס שמשו חי בתוכי והוא נותן לי
הנסיון, וגם הסיבה שנוכל לעמוד בנסיון.

וזה מה שאמר דוד המלך ע"ה (שם יז): פלטה
נפשי מרשע חרבך, שהנסיון והסיבה באים
כאחד כמו הרשע שהוא מביא לך את הנסיון
ואח"כ הרשע הזה הוא החרב שבא להעניש
אותך [כי אותו יצר הרע הוא גם השטן וגם
המעניש]. אבל אם כאשר הנסיון מגיע מפעיל
מיד את הבחירה שלו להכיר בפחד הגדול
מהכשלון שבא אח"כ כאילו מוכרח לגנוב וכד',
ברגע שהאדם מכיר את הפחד הגדול מיד
מתעוררת הסיבה ממסובב הסיבות שתהא אש
הגנבה וכד' נכבית, ואז אפילו אם ירצה לגנוב
כבר לא יוכל כי הסיבות המה שימנעו ממנו את
הגנבה. האדם כשמתבונן בכל זה מבין בבירור
שהוא מצד הבחירה שלו לא היה עומד בנסיון

כשאחד רוצה לעשות מלחמה, בדרך כלל
המלחמה נחשבת לשלוח. כי האדם מחפש
לעשות מלחמות כדי לגרש את השעמום,
מלחמה כזאת אינה מלחמה אמיתית. ומה היא
המלחמה האמיתית? כשצריך להלחם עם עצמו
שלא יברח מהכרת העצמי האמיתי! האדם
מפחד להיות חשוף לעצמו. והמלחמה היא שלא
יתבייש לראות איך הוא נראה. היצר מעוניין
שהאדם יגלה את עצמו ושלא למצא את האמת.
ומה היא עבודת הצדיקים? להיות גלויים
ואמיתיים לעצמם שאם היה להם איוה נפילה,
שלא להתבייש מגלוי זה כמו שכתוב (משלי כח)
מכסה פשעיו לא יצליח.

הבושה יכולה לגרום לאדם התנגדות בינו לבין
עצמו והוא עלול להלחם נגד עצמו על מנת
להכחיש את הכשלון, וזאת מחמת הבושה שיש
לו עם עצמו [כאשר הוכח בבירור שאכן נכשל]
כאשר יש לאדם התנגדות בינו לבין עצמו אין לו
כל סכוי לתקן את מה שנכשל ולהתקשר
לרבש"ע, כי לא נותן שום נקודה של הכרת
השפלות וממילא לא נותן שום נקודה של
התקשרות בורא, ואדרבה עצם זה שמרשה
לעצמו להכחיש את הכשלון בזה הוא גורם
להתנשאות, וההתנשאות גורמת שיהיה פירוד
בינו לבין קונו. נמצא שהמלחמה הקשה ביותר
אינו בעצם הכשלון אלא בבושה שיש לו אחרי
שנכשל. וזוהי המלחמה האמיתית!

זאת עלינו לדעת כי היצר הרע הרוצה שנכשל
בעבירות, אותו יצר רוצה יותר שנברח מההכרה
שאכן נכשל [אם הוא נכשל] היצר יודע שמי
שמכיר כשלוננו וזועק אל הרבש"ע זוכה
להתקשרות בורא מעצם התפלה והזעקה.
התקשרות בורא זה מקרבהו אל הכרת העצמי,
מקרבהו להבין את הסכנה התמידית בו הוא
נמצא, מקרבהו להבין את משמעות הנסיונות
העולות להביא אח"כ לידי כשלון. ובסוף מכיר

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



המשך מעמ' קודם

266 א

נשימה כך שבנשימה זו היתה התקשרות בורא. הצד השווה שבהם שניתן להפליג למרומים בנשימה אחת ואפשר לרדת בתחתונים בנשימה אחת.

כל מהות הבחירה מתבטאת בנסיון והסיבה הבאים כאחד בנשימה אחת. כי באם לא תהי' התחברות כל כך צמודה זה לזה לא תהי' שייכת בחירה בכל גווני וכאשר אין בחירה אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו. דוגמא של הרף עין ניתן לראות מסיפור של דוד המלך ע"ה כשנתן הנביא הביא לפניו את המשל מהכבשה (ש"ב יב) מיד אמר דוד המלך חטאתי. ואם היה אומר חטאתי כעבור רגע לא היתה לאמירה שלו כל משמעות כי היה דומה לשאול המלך שגם הוא אמר חטאתי אך באחור וזה כבר לא הועיל (ש"א טו).

הטבע של הנשימה הוא השלוב בין הנסיון לסיבה וכדי לקלוט את הנשמה-נשימה המחבר את החי והמת זה לזה ממש הוא רק כאשר הנסיון והסיבה באים כאחד ואז כבדרך הטבע עובר את הנסיון קולט את הסיבה מתקיימת אצלו המושגים בחירה, הכרת המציאות, כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי. אבל אם דוחה את ההכרה אפילו ברגע אחת אינו כבר טבעי ואם אינו טבעי נוטל ממנו האפשרות באותו נשימה להביא את השלמות של ההרף עין וממילא אין הצרוף של י-ה שבו נברא העולם אל ו-ה שבה יש קיום העולם.

הרא"ש הרחיב את הדבור אודות הצרוף י-ה ו-ה ואמר: העולם נברא ב-ה כמש"כ (ישעיהו כו) כי ב-ה ה' צור עולמים, והיות וראה שבמדת הדין אין העולם יכול להתקיים שיתף עמו מדת הרחמים ונעשה צרוף י-ה ו-ה ונהיה שמו של הקב"ה במדת הרחמים. הקשר בין י-ה ל-ה בבחירת האדם באה מתוך תחושת האדם בהבנה שאינו יכול לעמוד בנסיון וחייב שמדת הרחמים תהי' שותף לו, אחרת הוא בבחינת "עמלק" היוצר את הספק ואז אין כל סכוי

ובודאי כבר היה מזמן לאחר הגנבה, אלא רק מחמת ההכרח בנסיון המתקרב ובא, ורק מחמת הפחד הגדול שנאחז אצלו בזה שראה את עצמו כאלו שהוא כבר אחר הכשלון מפני שידוע בבירור שיצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום (סוכה נב), פחד זה הביא לו את הצעקה, ובסוף הגנבה אינה מתבצעת לא מחמת ההתגברות של האדם אלא בכח זה שהקב"ה צינן את הגנבה ומנע את הסיבות לגנבה. להוציאה מהכח אל הפועל אז מכיר האדם בבירור כי "כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי" (שם קלא).

כל מה שאמרנו מספיק רק לנשימה אחת בעבור הנשימה של התגלות בורא [מסובב הסיבות דרך הסיבות] הפחד מתחדש. האדם מפחד שהנסיגות לא יתחדשו. בנשימה זו רואה האדם את האש המתחדש ואת הסכנה שהאש לא ישרוף את כל הטוב ומבקש שישרוף את כל המניעות הגורמים לי להיות בנסיון ובסכנה מפני הכשלון. בנשימה מחודשת זו נמצא עוד יותר בדבקות בורא כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי. הסכנה והתקוה מתערבים זה בזה במהירות עצומה כאילו בנשימה אחת חש את החי ובאותה נשימה חש את המת, באותו נשימה הוא רואה ש"בידך אפקיד רוחי" (שם לא). והכוונה אם בידך אפקיד רוחי אני בעצם מת אבל מאחר שבידך אפקיד רוחי יש בי רוח יש בי נפש וממילא אני חי. רק שבבת אחת אני רואה את החי שבי ואני רואה את המת שבי.

מכיון שהנסיון והסיבה באים כאחד צריך האדם לדעת שבנשימה אחת יכול להשיג הכל ובנשימה אחת יכול להפסיד הכל. הנשימה נראית כדבר טבעי ביותר 'נושמים' ובאמת כן הוא בנשימה אחת תלויה חיינו אם יש נשימה יש חיות ואם אין נשימה אין חיות. בנשימה אחת אפשר להיות הגנב וכדי כי הטבע נתן לך בנשימה הזאת האפשרות לגנוב. מאידך בנשימה הזאת הכרתי בסכנה ונתתי הצעקה לרבש"ע שיצילני ואכן ה' הציל אותי באותו

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



המשך מעמי קודם

266 ת

כל הנוצות מתפורין והם נקלטין שוב ע"י צדיק האמת שהוא היה הגורם להתפורותם [בזה שהפריד את ה-וה מ-ה דרך ההשגה ולבי חלל בקרבי] והוא הגורם להתאספותם.

הדקות שיש בהתפורות ובהתאספות של צדיק האמת היא כל כך גדולה עד שיתכן שהתפורות תגרום חטא כמו שקרה אצל אדה"ר שחטא בעץ הדעת וגרם התפורות בבריאה. כמו כן בחטא העגל כמו שקרה אצל אהרן הכהן וגרם להתפורות, הם גם אפשרו את ההתאספות הקליטה כגורם לתקון העולם. אלא שצריך לבא בבת אחת ממש כי אם אינו בא בבת אחת אין לו הכח לקלוט ואז נגרם ירידת נצוצות נוספות כמו שהקב"ה אמר למשה רבינו לך רד (שמות לב) שהיא ירידת הנצוצות.

(- האשכנזי 588 -)

לעמוד בנסיון, כי אני לא מסוגל להיות בקשר עם י-ה ה' צור עולמים אם אני בעצמי איני מתחבר אל מדת הרחמים ו-ה, ואז על מנת לשתף את מדת הרחמים ו-ה אל תחילת הבריאה י-ה שנבראה במדת הדין. ואחרי שמצרף את מדת הדין י-ה במדת הרחמים ו-ה. מגלה שבעצם הנסיון רואים שיש בו מדת הרחמים כי רואים גם את הסיבה אשר ימנע ממני את הכשלון.

דוד המלך ע"ה עבד על עצמו בשילוב י-ה ו-ה ואמר (תהלים קט) ולבי חלל בקרבי, זאת אומרת שהחלל בקרבי מביא שלית מגרמי כלום אני ס"ה חלל אבל עדיין יש לבי ויש קרבי והוא השילוב י-ה ו-ה שלמות. מה אני בורא אף אתה בורא. ודייקא החלל שבקרבי מבטל את חלק הרחמים שבי ונשאר רק דין. וכאשר נשאר דין

שהשמחה במעונם

הר"ר מנחם יהושע רובינפלד ומשפ' להולדת הנכדים

הר"ר ישעי' רובינפלד ומשפ' להולדת הבת

הר"ר אהרן רובינפלד ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר בנימין כ"ץ ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר משה זאב רובינפלד ומשפ' להולדת הבן

הר"ר אשר ישעיהו קרויס ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר אלי' גרוס ומשפ' להולדת הבן

הר"ר מרדכי גולדשטיין ומשפ' להולדת הנכדה

משפ' וינקלר להולדת הנכד משפ' קרמר להולדת הנכד

הר"ר דב בער וויזר ומשפ' לאירוס' הבן

הר"ר ישראל יצחק יששכרופ ומשפ' לאירוס' הבת

הבה"ח יואל וויזר לאירוס'ו



ח"ל ע"י

משרכת החברותא
רח' שיני 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 ☎

ת.ד. 5080

ירושלים 91050

לעילוי נשמת

אבי מורי ר' דוד ב"ר מנחם נחמה ז"ל נלב"ע י"ז חשוון תשס"ד
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

לע"נ האשה הצדקנית מרת **צביה ב"ר אברהם** ע"ה נפ' כ' חשוון תשנ"ג ת. נ. צ. ב. ה.